

**PANEVĖŽIO APSKRITIES
GABRIELĖS PETKEVIČAITĖS-BITĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA**

Bibliotekų specialistų stažuotės programa

KNYGŲ KONSERVAVIMO (ATKŪRIMO) GALIMYBĖS BIBLIOTEKOSE

Mokymo dalykas – pažeistų knygų konservavimas (atkūrimas).

Mokymo tikslas – suteikti žinių apie knygos kilmę, jos sudėtį, popierių; supažindinti su specifinėmis restauratoriaus darbo priemonėmis ir medžiagomis, įvairiomis konservavimo (atkūrimo) galimybėmis.

Mokymo uždaviniai:

- susipažinti su popieriaus sudėtimi,
- žinoti ir atpažinti vidinius bei išorinius knygų pažeidimus,
- mokėti esamomis sąlygomis ir turimomis priemonėmis taisyti įvairius knygų pažeidimus,
- susipažinti su tinkamomis knygų saugojimo sąlygomis, prevencinėmis priemonėmis.

Mokymo trukmė: 7 val.

Mokymo vieta: Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos knygrišyklos patalpos.

Pradiniai reikalavimai mokymų dalyviams: turėti kelias įvairiai pažeistas knygas, išleistas 1946–2017 m.

Dalyvių skaičius: iki 5.

1. MOKYMO PROGRAMOS TURINYS IR APIMTIS

Eil.nr.	Temų pavadinimai	Valandų skaičius
1.	Knygų konservavimas (atkūrimas): teorinė dalis	
	Popieriaus gamybos istorija, popieriaus struktūra. Popieriaus senėjimas ir jo priežastys. Įvairūs knygų pažeidimai. Tinkamiausio knygos konservavimo(atkūrimo) būdo parinkimas	1 val.

2.	Knygų konservavimas (atkūrimas): praktinė dalis	
	Pasiruošimas knygos konservavimo (atkūrimo) darbams: - popieriaus paruošimas, tonavimas (esant reikalui), - klijų pasigaminimas. Viršelių tvarkymas: - senojo viršelio tvarkymas, - naujojo viršelio gaminimas, - priešlapių paruošimas. Knygos bloko tvarkymas: - susibangavusių lapų tiesinimas, - mechaninis valymas, - įplyšimų klijavimas, - trūkstamų dalių atstatymas sausuoju būdu, - presavimas, - apdaila, - celofanavimas rankiniu būdu.	6 val.
	Iš viso	7 val.

2. METODINĖS PRIEMONĖS (MOKYMO IR MOKYMOSI MEDŽIAGA)

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Rengimo metai	Priemonės paskirtis
1.	Teorinės medžiagos konspektai, skaidrės	2017	Susipažinti su programos teorija ir vaizdine medžiaga
2.	Atkurtų knygų pavyzdžiai	2017	Susipažinimui su vaizdine medžiaga
2.	Naudingų nuorodų sąrašas	2017	Konservavimui tinkamų medžiagų ir priemonių įsigijimui, profesinių žinių gilinimui

3. STUDIJŲ REZULTATŲ VERTINIMO BŪDAI

Dalyvavusių kvalifikacijos kėlime specialistų apklausa. Anketos pildymas.

4. LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Tarptautinės bibliotekų asociacijų federacijos (IFLA) Bibliotekų fondų apsaugos ir konservavimo principai. Vilnius: Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka, Dokumentų konservavimo ir restauravimo centras, 1995.

2. Sivakova, Birutė. Bibliotekos fondo apsauga. Šiandien aktualu. 1997, Nr. 1, p. 71.

3. Piščikaitė, Eglė. Popieriaus plovimo sąlygų parinkimas: [Kultūros vertybių konservavimo studijų baigiamasis darbas]. Vilnius : Vilniaus universitetas, Bendrosios ir neorganinės chemijos katedra, Chemijos fakultetas, 2002.

4. Sivakova, Birutė, Sprindienė, Solveiga. Pelėšiai bibliotekose ir archyvuose. Šiandien aktualu. 2006, Nr. 1(34), p. 74-80.

5. Bibliotekininkystė = Library science = Библиотековедение : bibliotekininkystės mokslo darbai. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, t. 2008, Kultūros paveldo apsauga = Protection of cultural heritage. 2008 (Vilnius : Standartų sp.). 135, [1] p.

Parengė:

Jurgita Stankaitytė ir Laima Charmanskienė,

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos
Informacinių išteklių valdymo skyriaus dokumentų restauratorės

Programa parengta 2018 m. sausio 16 d.